

PEREŁKA (13) *sb f*

Oba e oraz a jasne.

sg N perełka (2). ◇ *G* perełki (1). ◇ [A perełkę.] ◇ *V* perełko (1). ◇ *pl N* perełki (1). ◇ *G* pereł(e)k (3). ◇ *A* perełki (1). ◇ *I* perełkami (4).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

Dem. od „perła” w znac. podstawowym; baccula Mącz; gemula Calep (13) : Druga para Manili, w kałdey znich po cztery pari ziarn Rubinowich. po cztery pari perelek *WyprKr* 15, 16v, 19, 19v; *Mącz* 22c; [pani] powiedziála oney ziemiánce/ iż iuz niewiemy co mamy przed wami wymyflác/ iuz mużę dáć perlowe liłthwy do obrufá vczynić. A ziemiánka łtoiąc powiedziála: Więc my thez chociay drobnieyflzemi perełkami miłościwa páni/ ále przedfię w thenże wzor co y W.M. *RejZwierc* 59v; *Calep* 449b.

Fraza: »jako perełkami osadził« = *krostowaty* (2): álic fie twarz fwieci iáko kármázyn/ á nos iáko perełkami ofádził *RejZwierc* 61v [idem] *WerGość* 235.

[*Wyrażenie:* »wodne perełki«: pudełko wodnych perełek *InwMieszcz* 1568 nr 143.]

Szeregi: »ni perełka, ni łancuszek« (1): Iednák chodzę by łoktułfka Ni perełki ni łanczułfka *RejRozpr* H3v.

»perełka, rubinek« (1): Nie mni may żebych zhárdzyał/ dla tych vpominkow/ Iż kęs widził ná czele/ Perełek Rubinków. *RejZwierc* 75.

Przen (2) :

a) *O Jezusie nowo narodzonym* (1) : Czemu leżyłs tu w chlécie niebiełká perełko? *OpecŻyw* 19.

b) [O *Matce Boskiej:* panno myla nad. wlytky czudnyeyłcha. o czudna perełko *TekstyPol* 145.]

c) [O *Kościele katolickim:* Przetofł iż tam wlyłtko v nich Sátáńłkie kuźnice/ ná tę iednę perełkę łłnączą kołciół powłłtechny/ oczy wlyłscy rozdárli *WizFaleczDucha* A6 przedm.]

d) *O krostach, wypryskach* (1) :

Zwrot: »perełkami osadzić [co]« (1): á pothym [pijanica] wlpánołzeie iż żywego frebrá w członki nápułci/ á perełkami twarz ofádzi *RejZwierc* 142.